

Издаје Недељом.
Цијена:
За ЦРНУ ГОРУ и АУСТРО-УГАРСКУ (с БОСНОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
на годину 6 ф., на три мјесеца 3 ф., на четврт године 1 ф. и 50 новчанића.
За све остале земље у ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ:
на годину 20 франка, на три мјесеца 10 франка, на четврт године 5 франка.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Лист за политику и књижевност.

Прегледати овај лист у свакој библиотеци или у свакој читалници.
Прегледати овај лист у свакој библиотеци или у свакој читалници.

За сваку копију се узима пошта.
За сваку копију се узима пошта.

Позив на претплату

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Многим нашим претплатницима
истекла је тромјесечна претплата крајем
протог мјесеца.

С тога позивамо учтиво њих и све
пријатеље нашега листа, који су ради
и у идној четврти овај лист држа-
ти, да нам за времена поштом прет-
плату, да би не би, због касно стигле
претплате, који лист од нове четврти
изостао.

Цијена је „Гласу Црногорца“:

За ЦРНУ ГОРУ и АУСТРО-
УГАРСКУ (и за БОСНУ и ХЕР-
ЦЕГОВИНУ):

На годину . . . . . 6 ф. и 50 н.

На три мјесеца . . . . . 3 ф. и 50 н.

На три мјесеца . . . . . 1 ф. и 50 н.

За све друге земље у Јевропи

Америци:

На годину . . . . . 20 франка.

На три мјесеца . . . . . 10 франка.

На три мјесеца . . . . . 5 франка.

Претплатници на Аустро-Угарске
(и Босне и Херцеговине) нека шаљу
своју претплату поштанском у-
путницом на г. Петра Рамадановића у
Котор. Нарочито се у-
мољавају претплатници из Босне и
Херцеговине, да нам не шаљу новце
непосредно овомо у зачећеном пи-
сму, за које ми морамо овдје плаћати
свагда по 40 до 50 новчанића, него
нека упућују претплату на г. Петра
Рамадановића у Котор, и то поштан-
ском упутницом, која је сад и за
Босну и Херцеговину уведена.

Претплату из Србије на наш
лист прима само књижара Велимира
Валожича у Биограду. С тога нека
се тамошњи наши претплатници изво-
де за времена с претплатом обратити
на ту књижару.

Претплатници с других стра-
на нека шаљу своју претплату у
плаћеном писму на: „Управу „Гласа
Црногорца“ на Цетиње“.

Цетиње, 18. Септембра 1882.

У П Р А В А

ГЛАС ЦРНОГОРЦА.

ЦЕТИЊЕ, 2. Октобра.

Извјестан днo иностране, наро-
ито аустро-угарске журналистике још
никако не хоће да престане изводити
свакојаке фантастичке комбинације из
пута и дочека Његовог Височанства
нашега Књаза у Русији, и тимем уз-
немиривати и исанкетити против нас
јавно мишљење своје публике. Још
једнако се ту говори о некаквом рус-
ко-црногорском савезу за обраду и
наладај, о војничкој конвенцији изме-
ђу Русије и Црне Горе, о ратобор-
нијема намјерама владе и народа цр-
ногорског иза повратка Његовог Ви-
сочанства Књаза и т. д. Шта више,
неки зајствени знају как и услове те
конвенције, ша о томе сванга прича-
ју, и све такве ствари, које човек
кад чита, долази у опасност да га
спонаду грчеви од — смјеха! Тако
се ту међу осталим — дозвољаје
једно само да изведемо — прича, ка-
ко Црна Гора има ступити у савез
одношај према Русији, а за то ће до-
бити од Русије за устројство своје
војске годишњу испоруку од 400.000
рубаља!

Ми смо већ неколико пута, отво-
рено и без увијања, говорили о зна-
чају пута и дочека Његовог Висо-
чанства Књаза у Русији, и немамо

више ништа да додајемо к томе. Ко
је хтио, могао је чисто и јасно раз-
абрати из наших ријечи, да тај пут
није чинен ни с каквим тајним на-
мјерама нити из побуда које би мо-
гле ма кога узнемиривати. Његово Ви-
сочанство Књаза рекао је јасно у својој
прокламацији, шта га води на тај пут,
и то је постигнуто — више ништа.
Ако су се изјасни новинарски кру-
гови у Аустро-Угарској преварили у
својим рачунима о дочеку нашега
Књаза у Русији, нама је то врло жао,
али нијесмо ми криви, што су њихови
рачуни били скроз погрешни и што
су се тако стидно обинажили у
крајем непознавању одношаја који
од старине постоје између Русије и
Црне Горе.

Вјерујемо да могу имати разлога
ти новинари аустро-угарски што се
много пијеле и срде на дочек нашега
Књаза у Русији, јер на пошлетку
никоме није мило кад се превари у
својим рачунима, и обично је, да
сваки човек, коме се такав „малер“
догоди, гледа да искаси срце своје ма
на чему.

На тај рачун ми бисмо доста ко-
јешта подијели од те журналистике,
на баш, ако јој се допада, и да из-
лије сву врбу грље и неонке на
нас, као што она вагда има обичај да
чини кад се наљути.

Али не можемо јој допустити да
на тај рачун — лаже!

Шта се има држати о савезу за
обраду и наладај између Русије и
Црне Горе, то смо већ казали у је-
дном од прошлах бројева. Такав са-
вез нит је кад постојао нити данас
постоји нити има потребе да постоји.
Он је сам од себе закључен и ступа
у живот онога часа чим стварна по-
треба до захтеје. Данас те потребе
нема, јер и Русија и Црна Гора жи-
ве у најдубљем миру и желе да се
тај мир што дуже одржи, према не
превају ни од кога који би их об-
јасно задво и стоје вагда сирени на
стражи својих права и интереса, сво-
је части и достојанства.

Што је са савезом, то је и са
војничком конвенцијом. А подметане
пеклијех васалскијех одношаја безо-
брадљук је, који само приличи онак-
вим јевтним, ниским и подлим душа-
ма, какве се побила калаше у редо-
вицама представника аустро-угарске жур-
налистике. Црна Гора свакоме, па и
Русији, враћа љубав за љубав, али
никоме на свијету није за продају,
ни за какво благо онога свијета! Цр-
на Гора, која је језера крви својих
синова пролила за своју слободу и
независност, да зрода своју самостал-
ност за 400.000 рубаља! Не прије-
ђајте ову сироту! И ако је сирота,
нигда се још није понизила, нити ће
се, ако Бог да, икад понизити! И а-
ко су нам Руси рођаци по крви и
вјери, слобода наша и независност
држала нам је од свих на свијету,
нити има тога блага на свијету за ко-
је би смо их ми могли дати!

Али знајући да је избор о то-
ме, јер браћи наши Русија, који бо-
ље не ико умију да одјене ту од-
ност нашу к слободи и независности
нашој, никада не би умјели нало да
нам у те светиње такну!

Рђаво су постојали дестови ау-
стро-угарски, кад су обрза и поште-
ње наше узели за своје трговине.

Не мање су шаљивом путу, ка-
да нам годјељу ратоборни намјерс. Ка-
ко већ рекосме, Црна Гора не прева-
ни од кога и вагда је она ма да ста-

не на бранак својих права и инте-
реса, своје части и достојанства, ако
ба се ко усудио да јој у то такне.
Но у исто доба Црна Гора је вагда
тријесена и при себи, те не ће нико-
га од голе објасити задјењата и из-
нискати нити ће окове худо пријетити.

Црна Гора стоји на миру и од
потребе јој је дугогодишн дубока мир,
јер јој вагда пријатно, устројити
и уздигати све силе своје око унутраш-
њет развјетка свог, како би се у све-
којкој снази својој подигла и осво-
бодила не само за сталне задатке сво-
је него и за непредвиђене догађаје ко-
ји могу наступити.

Кад је то тако, она би не само
дјетивасте него и казимо било, ако
би Црна Гора некаким ратоборним
намјерама ма кога без невоље узнеми-
ривала, и без невоље изазивала про-
тив себе рђаво расположења, која би
јој само сметати морала у дјелима и-
ра којијема је данас искључиво пре-
дана.

Према томе, ако се баш и путу
Његовог Височанства Књаза у Руси-
ју хоће да прида неки политички зна-
чај, онда се тај значај само у томе
може састојати, што је тимем путем
Црна Гора још више осигурана у сво-
јим мирољубивим тежњама.

Држимо за тај резултат од пута
Његовог Височанства Књаза нити мо-
же кога узнемиривати нити коме дати
основана разлога, да против нас из-
азива сумњу, невољеречење и — мржњу!

Наша је држава по превасход-
ству земљојезска и сточарска, и она
ће то остати још за много година.
Из тога излази, да нам наша економ-
ска политика мора категорично на-
лагати, да што нашу бригу а старане
обратимо подизању наше агркултуре
и сточарства.

Простор наше земље, способан
за обрађивање, колики је тодизи је:
он се за сад бар веда усвајати. Али
се даде усвајати производна снага зе-
мље толико, да нам данашњи обдјела-
вани простор дествином и стотиним
изданијем и бољи производ изужи.

Како се то даде постизати?

На то нам одговара наука о по-
додјелству, која нам на данашњој ви-
сини својој показује средства и на-
чине, како се земља може обрађивати,
на да јој снага се само не одне ве-
го да још већа буде из године у го-
дину.

Исто тако и наука о сточарству
упућује нас, како ћемо са стоком по-
ступати, како ћемо је његовати на
да од нешто више користе имамо.

Имамо оvdје бити мјесто нит
је задаток онога листа, да се дубље
уопшта предмет оvdје потакнути и
да изведемо која су те средства и која
начина, којима се постигла већа про-
дуктивност земље и стоке. Ми хоће-
мо само констатирати, да је данаш-
њој науци узврати да то постигне и
да неваљјанијим примјерима посве-
доштва нама практика у неким на-
предним земљама Јевропе.

Имамо се у другим земљама у то-
ликој мери постигла, није ли могуће
да се тако и у нашој земљи бар до из-
вјесне степена и ако не одмах а оно
мазо постигне?

Чини нам се, да то није немогу-
ће, према се за то хоће доста које-
шта. То нам прије свега налази ум,
да се дајемо продуктивност земље
хоће рационално обдјелавати нево, а
оно што се може знати на разумијена-

ти без нужнога стручног знања у по-
додјелству.

Не би ли могле школе више при-
помоћи, да се што више у народу ви-
шем распростре разумијенање и ра-
ционално обдјелавану земље и у ви-
чинима како се земља прави што про-
дуктивнијом?

То је питање, с којим хоћемо ма-
ло да се позабавимо.

Прегледајући на почетку ове школ-
ске године наставни план наших о-
сновних школа, ми смо у писму при-
мјетили многе гресне и корисне пред-
мете, у којима се нама младеж обу-
чала, али нијесмо примјетили науке о
пододјелству и сточарству. Ика сум-
ње, да су предмети као што је: све
штена историја, физика, геометрија,
зоологија, ботаника и минералогја а вр-
ло корисни, али ниједан од тих пред-
мета не ће научити наше дјете како
се обрађује земља, како се сије кро-
ва, зеље, румњаци и т. д., и оно ће
излићи из школе с пуном главом нишпа
из зоологије, ботанике и минералогје,
знаће на памет Архимедова и Пито-
рејева правила, разумијеваће шта је
геуарчко звоно и хидраулика преса,
али не ће ни једном ријечи умјети у-
путити свога оца, брата и рођака, ка-
ко ће обрађивати земљу, па да му она
иште изода донесе, и како ће његови-
те стову на да му она од што веће
користи буде.

Не би ли боље било, да се основ-
на настава наше младежи што више
прилагода нашим приликама, стању
и потребама наше земље?

У нас нема вишијех учених за-
вода, да би се према нама морала у-
дешавати наша основна настава; а оно
мало ученика, који се шаљу или који
саму оду на страну, нишенима према
вештој маси, која се на основних
школа одмах врће на домаће огњиште,
на њиву, гдје их чека полска радња,
плуг и мотика, с којима ће се до тро-
ба занимати.

Не би ли практичније, корисније
и за данашње стање наше узденије
било, да ти велика маса младежи на-
ше изведе из школскога банка поше-
што знања и од онога што ће јој би-
ти стално занимање до троба и чим
ће моћи отворити, оснажати и проши-
рити изворе благостања свог, своје оп-
штине, па на пошлетку и своје др-
жаве?

Нама се чини, да би то било не-
ома нужно, и за то бисмо предложи-
ли, да се у настану наших основ-
них школа уведу и наука о пододјел-
ству и сточарству, на мир и споко-
јство посмекти од оних предмета, ко-
ји се данас предју и који су према
данашњим нашим приликама о више
практичне вредности.

Под овом науком у пододјелству
и сточарству, коју бисмо иже дожили,
да се заведе у школе основно знање,
ми никако не подракујемо само нека
дубока и широка теоретичка познава-
ња, што често практици и струци и
практици пријезу на наше школе
свега онога што је данашња агркул-
тура и сточарска наука и додво и
корисно призната и употребљена.

Да би се та цијелна наука практи-
чно постигла, нужно би била издјелна
школа, гдје год могамо бити, издјелна
по некаквом рази земље, а да то не сва-
ко школу ваљаво и потребитије из-
дјелне и квалне. Иже пододјелску ин-
тература, благодарећи на користењу реду
вештојех наших ученика, већ је пред-
ложено свабјелити ове школе, који у
младеж струци пријезају, да у томе

живом ступа у живот свако право и свако уступка, коју смо икад кадрили били да чешкичимо од старана или од крива. За преустројство Мисира, исто као и за развјатка наших домаћих извора, које се више мудра плавност него мудра акција. То што ми имамо да створимо у Мисиру, више је социјалне и трговаске природе него политичне. Све што ми можемо учинити то је да уклонимо околности које сметају да се осваја повјерење и да се отворе извори благостања земљског, ослањајући се на то, да ће слзе људске природе и закони народнога напретка остало учинити. Наш ће носач бити да измиримо плањакне капиталисте који још никако не смију да уложе своје главнице јер су у стразу и у сумњи е да ли ће икад бити мира и реда у земљи. Наш ће носач бити да изведемо реформе које је засновао Нубар-паша но које су осујетиле турске шетке, а то је: да се јурисдикција строгих и непристрасних судова распоростре и на парнице између странаца и урођеника. Ми ћемо имати да устројимо унутрашњу управу по олим правичним и знаменитим начелима, која источњачи никад не могу да схвате. То су наши задатци.

„Стандард“, који о истом предмету пише, ово вели: „Јевропским силама ваља на чисто и без околности рећи, да Инглиска, а ако не намјерава Мисир присвојити, ипак мора тамо знатну убојину силу држати, док се тамо опет не успостави ред, и још више нешто него ред; да кад се и даље наставити плаћање дачка порти, докле год се буде признавало тако звано суверенство султаново над Мисиром, но да у будуће нико ништа нема тражити у Мисиру, ни Францеска нити икоја друга сила. У кратку, ваља да се сваком на чисто каже, да смо ми одлучили, и ако не ћемо Мисир у своју државу да узамемо, да ипак имамо у својим рукама контролу над њим.“

Прије свога поласка у Хаварден, Гледстон, примавјући адресу од једне депутације која је дошла да га поздравил, имао је прилику да се пред њом изрази о мисирским стварима, које је он учинио овимјем ријечима:

„Благодарим Богу за велики успјех који је удијелио британском оружју, и ми сви имамо разлога, да благодаримо храбрим јунацима који су ову војску састављали и овицима који су их и побједама водили, као и способном и вјештом генералу, који је ратни план саставио и извео. Овим ратом посвједочено је, да је наша војска састављена од људи, која су исто тако храбри као што су били и предци њихови. О самом триумфу војске ја не бих ништа да кажем с толиком ватром говорио, да није и узрок овога рата оправдан. Ми смо овај рат повели из љубави к мору и ја могу рећи да сме га водити из начела мира. Ми смо сложили војничку диктатуру. Ни за једну земљу није могуће да напредује под војничком тиранијом, а сад, кад је рат прешао, надамо се, да ће Мисир — та велика кинја на исток — на ново процјетати и срећан бити.“

У Аустро-Угарској изишло је 22. пр. м., дакле на царев-дан, царско одобрење којим је потврђен и има ступити у живот закон о изборној реформи у Аустрији, којим законом и тако зван „Људи од пет енорица“, т. ј. они који плаћају само пет енорица непосредне порезе, добијају бирачка права. Сви листови аустријски поздрављају овај нови закон као један велики корак у напријед ка уставном пољу у духу напредном и либералном. Тако се доиста и мора сматрати овај закон, јер чим добијају политична права толики државни грађани који су до сада

чи правне и државне науке на нештанском, прашком и бечком свучалштву. Те науке учио је и научио по жељи свога оца, али срце га је вуло још оца природним наукама и медицинком факултету, кад је и тада чешиће ишао на предавања. Свршичеши прате и државне науке, врати се са школа својој кући у Нови Сад, где је пробавио неке врјеме превајући језике, које су излазиле из „Српског Летописца“, „Седмице“ и „Новина“. Ту га затече година 1861. Те године овлада неки нов дух свјема народима ове државе, па и Србима. У свјема грамама народног живота настаде неки нов живот како на политичком тако и на књижевном, и уопште на друштвеном пољу. На политичком пољу догодише се знамените промјене: стара аутономија угарских муниципалитета поврати се, управне и судске власти промјени се, и народ добије у своје руке у земљи овој право од старина, да бира сам себе чиновнике. По том праву свом изабери у Новоме Саду народ на избору бирачке биле су тада у огромној већини чиновнике магистрату и суду — године исте саме Србе, т: том приликом изабери за магист Јовановића једногласно у једногласно за подбјаскица варошког.

Јовановић се ипак не почасти, али његова pjesничка дјела нису била за то, да није суштарне заложнице и да гута прашину са старих аката.

лишени били тијех права само због тога што су сиромашни. По томе тај закон има велику важност, јер ће имати знатан утицај на политички развитак државе. Ваља забјелжити, да ову донета либералну реформу изводи једно министарство које се зове конзервативно, и да је приводи баш с том намјером, да помоћу њеном, т. ј. помоћу „Људи од пет енорица“ бије либералне.

У Угарској је за невољу стинала побуна која се дигла против Чинута. Опсадно стање није још најде проглашено, али се попрјетило да ће се проглашати, само ако би се илде нове какве побуне појавиле. Како да је сам цар издао налог да се ове побуне што прије угуше, јер не које да ико од његових поданика ка које вјере буде узмирен.

Сабор угарски већ је на окупу, и као што нам дешава из Будимпеште јавља, министар финансије подио је предрачуна за 1863 г. Дефицит је доста велики, но оа ће се подмити, као обично сваке године, финансијским операцијама, просто речено: зајмом. Министар обећава, као обично сваке године, да ће доживити у дугој години востати. Наравно, то министар чини с најбољом намјером, по ни он, и ако је министар, није кадар да предвиди догађаје случајне, који из венаца налетује и сва надана министрова као општром косом покосе.

За министра грађевина наименован је у Угарској грађ Радај.

Сабор Тројне краљевине имаће у својој новој сесии да поново вјиза е закон за приседељење бивше Војничке Крајине Хрватској и Славонији. У прошлој сесии учинио је сабор неке измјене у закону, али то није круна одобрила, те тако се тај закон враћа сада сабору са краљевским рескриптом. Сабор се састао у Загребу 23. пр. м, а у другој његовој сесии, која ће се око божића отворити, биће заступљена Војничка Крајина са 34 посланика, јер је изборни ред већ подијет на потврду, и кад буде потврђен расписале се избори у Граници.

У Српјемским Карловцима састаје се архиепископски сабор, да узме у претрес неке оцерте саборске, о којима има у смислу саборскога устројства да се саслуша мишљење синода српске православне цркве у Угарској. Хоће ли архиепископски сабор узети у претрес и друге какве предмете, о томе за сад још није ништа познато. У исто врјеме јављају српски листови с оне стране Саве и Дунава, да је саборски одбор краја 9, 10, и 12 пр. м. седнице, у којима је многе предмете расправно. Најважнији предмет бјеше отпис угарскога министра-предсједника на представку саборскога одбора у погледу незаконитог сазива сабора за дан 11. Септембра о. г. Министар у својем отпису поново наводи оне разлоге, на којих није могао допустити и превашићи сазив сабора, а сад додаје и то да је за 19. Септембар сазива епископски синод, који има да даде своје мишљење о неким залудницама саборским, те тако не може бити говора о сазиву сабора све докле, док ти операти не пробу синод. Поред тога изпомније министар, како се ваља постарати за покриве саборских трошкова, јер не може више допустити, да се ти трошкови узимају из народних фондова, па као примјер наводи, да би посланици можда могли своје издатке на сабору сами под-привати, као што је то случај код црквеног сабора еванђеличке вјероисповјести. Тај отпис министар издат је на мишење једном пододбору који је додијео

Није провео на годињу дана као бележник, и већ рече „с богом оста“ за вјешак свине чиновничком и правничком животу. За званичника није осјећао у себи амбицију, а за адвокатску радњу није имао ни срца, ни воље. Црковнички дух његов гониво га, да се посвети књизи и књижевности. Политички и друштвени преображај, који је 1861 настао у овој држави, унио је његово покрет и нов живот и у саму књижевност. Наш pjesник био је већ тада главни сарадник хумористичког листа „Комарца“, а у ње покретено нов белетристички лист „Јавор“. Речећи за те листове, и бачећи се једним из јавних развоја, развијао је у тим листовима Ђуја Јовановић свој најбољи књижевни рад. Като 1861 године очура га Јевросима Ружићем Личаниновом, Новосаткином, бавна другарица болне а у сестре, „то ружево чело, велике кашки рана, те прољеће жива, сред јосевог данка.“

Пjesник завлази тог -вјечеда по души -то -мисли чело, коме у погледу пише, да не само река, да чмје уздише.“

ношто е шпјелом; т: ствари обличена и образложена извјештај, и саборски је одбор за тим залудни, да поново поднесе представку министарству и нагласи потребу што екоријет саставних сабора а уједно је одлучио, да се сабор сазиве на Катро-дан о. г. год. и да се предсједнику министарства уложи, да то претходно припрема цару и краљу.

Војни пресе „Лиге“ тргле се сада да се споразумију са угарским амперсерима, са тако званом народно-слоном странком и са осталим политичким друштвима у Брској. Парелелни органи не пишу више онако жестоко као до сад, и из тога се даје извести, да је лига прилично кловула дужином и да не жели у додвојничкој мјери наставити опозицију. Једна од знатнијих вођа, Пон Дилон, намјерала, како јављају из Лондона, повући се у приватни живот и за навијек напустити политичко поље.

Има томе већ двије године дана, како се води спор о преници између понте и Бугарске владе, а сад као да је то -лигање распривљено. Из Стамбола ујеравају да је углавља поглед е службеној преници, и да ће се од сад Бугарска влада у често политичким питањима обраћати на турско министарство еноданоимт послова, у срјема осталим пословима на оне турско министарство, у чији ресор буде која ствар епадала. Та цариградска вјест треба још да се потврди на Софије. У исто врјеме јављају бекке востине, да ће се Бугарска народна скупштина скоро састати и то у Русчук, по што је скупштина краља у Софији изгорјела а до сад е вјест можда да ваје на то годна дворања у Бугарској престоници. И та вјест као и горњи треба још да се потврди са надлежне стране.

Домаће вијести.

НЕТИШЕ, 2. Октобра. — Његово Височанство К. з. а. з. пошао је у поведјелник на Даниловград гдје намјерава да се задрки неколико дана.

— И са источнога краја Црне Горе, из Коларина, стигле су нам врло повољне вијести о здраву тамошњег народа на унио економско друштво. Тако нам се одонуд јавља, да су се за сад ови у чланове уписали: овр. као Тодор М. Вукотић, ком. Драгина Перков, кап. Мрдеља Радовић, септер Саво Црјовић, септер Радоша Ђерушић, септер Лука Паунов, пои Невина Симић, пои Раде Вучић, игуман Михаило Дожић, Јаков Мијатовић, Младша Перков, Ђуро Оташев, подком. Живо Ђоков, Милоша Пуришица, Бошко Петров, Пушина Ђалов, Аго Тодоров, Ђуро Селеванов, Новица Мандић, Ђорђе Радовић, Алекса Марић, Пашонга Мартинић, коман. Мирко Павићев, кап. Милош Петров, Миран Пувишић, Јован Миров, Миливој Чичанов, Милош Алексић, Мато Радојевић, Зрдо Живков, Милан Ненадић, Васил Вуковић, Ђурина Митров, Милош Боричић, Јован Илић, Рамо Богданов, Радоше Ристов, Богдан Ђоков, Павле Милић, Милија Букољичић, Милутин Ристов, — свега 41 члан.

Књижевност.

У течају прошле недједе стигле су нам на приказ ове књиге: Сељски улоци и народни pjesмица. Са сликом. Панчево, 1862. Наклада

Није провео на годињу дана као бележник, и већ рече „с богом оста“ за вјешак свине чиновничком и правничком животу. За званичника није осјећао у себи амбицију, а за адвокатску радњу није имао ни срца, ни воље. Црковнички дух његов гониво га, да се посвети књизи и књижевности. Политички и друштвени преображај, који је 1861 настао у овој држави, унио је његово покрет и нов живот и у саму књижевност. Наш pjesник био је већ тада главни сарадник хумористичког листа „Комарца“, а у ње покретено нов белетристички лист „Јавор“. Речећи за те листове, и бачећи се једним из јавних развоја, развијао је у тим листовима Ђуја Јовановић свој најбољи књижевни рад. Като 1861 године очура га Јевросима Ружићем Личаниновом, Новосаткином, бавна другарица болне а у сестре, „то ружево чело, велике кашки рана, те прољеће жива, сред јосевог данка.“

Пjesник завлази тог -вјечеда по души -то -мисли чело, коме у погледу пише, да не само река, да чмје уздише.“

књишаре Браће Јовановића. Цијена 15 новч.

Присјевање у народном pjesмама. Са сликом. Панчево, 1862. Наклада књишаре Браће Јовановића. Цијена 15 новч.

Основи вјешке. За кнеже разред народних школа, кнеже државне школе и средње школе. Написао Митко Петровић. Друго са својом примјеном и укљученом сликом. Са 69 слика. Панчево, 1862. Накладом књишаре Браће Јовановића. Цијена 60 новч.

Слаке из свјетске књижевности. За кнеже државне школе и средње школе. Написао Митко Петровић. Друго са својом примјеном и укљученом сликом. Са 69 слика. Панчево, 1862. Накладом књишаре Браће Јовановића. Цијена 40 новч.

Помтунуј ода твога и матер твоју, да сретан будеш и да дуго доживиш на земљи. (По немачком). Друго издање. У Немуну. Штампа и издање Србина-Милоша Грабовачић. 1862. Цијена 6 новч.

Присјевање Стјепана Митрова Љубавице. Панчево, 1862. Наклада књишаре Браће Јовановића. Цијена 1 ф. 20 новч. — Код ове књиге морамо се бар мало зауставити, јер то је књига, у којој је излагано ваља да највише благо наше литературе на народнијет pjesмама. Као што нам је Вук открио и покупио pjesничко благо народа нашег у pjesмама востисем, тако нам је и појокии Љубина у својем присјевању показало, како се даје јасно и често српски мислити и писати у оригиналном духу српском, кои није копиран ни са старог класицизма ни са модерничег литературе свјетског, а омет једриком мисли и хариоској форме стоји на високи савршенства и може да се шјева са најбољим европским од те стране ма у којем народу. Не може ондје бити мјесто да улазимо дубље у оцјену оних производа Љубиничић, али морамо рећи да је то једно ново неоцјенимо благо наше литературе и да би жељети био да се њим што више прјети и сваки омаднина наша која се спрема да некад ради на пољу књижевности наше. Књижевни критичари наша већ су на често о радонима Љубиничићем, но не би на нама шодило да те радове још боде проуче и са сваке стране освијетле. А имало би се ту о чмј говорити, јер скоро сваки ред Љубиничића писана права је ризница, из које пронајаси неглички ума и духа српскога.

Код толике вриједности тога дјела морало би се помислити, да је оно у државним хл-лаза епископсара разгребљено. На жалост, но књишари књишаре која је дјело ово издала, проткива је едучај. Има читавих мјеста и читавих крајева српских, која се ипак не вјесу на одговори на она за избоку тога дјела! Шта да молимо при томе? Није ли нам на алмант ове осјећање које нас гонје да Српство? Није ли нам на алмант и осјећање за своје кала нем се оно приказу, у руку српскоме? Крај тијех питања реје нам се многе мисли и силон нам се намећу у веру; но ми ћемо им да сад постлати устану, да не бисмо прешли у јеремјаче. Шта вријеме и догађаји у њему донесе и томе лиже!

Летописе Матице Српске. Уређује А. Харић. Књига 130 и 131 од 1862. Свеака друа и трећа. У Новоме Саду, српска штампарија браћу Свет. Милетића. 1862. — Свеака другој ово је садржај: I. Генерал Путник и његово доба. Од Ђорђе Рајковића. — II. Политички слике: Подриш и Методија. Од Панте Срећковића. — III. Мјера за вјеру (Measure for measure). Поворитна игра Вилема Шекенира. Превео е англиског др. Милош Јовановић.

ерску већ и е тога, што твој ваља да изданимо читав овај вид Јовановићевих pjesма. „Булиће“, те марке ружење те ружеке та, сме пресе, израде највишејак од осу-вања, право јеваниједе чисто, сретно, јасне, српске дубави. Године 1862 обуетама издана је тога листа „Јавор“. Престанку „Јавора“ није био узрок слаби одлив наше публике, него што се од нашег Јовановића захтјевало, да се утине. То се збољо омако: „Српским Дневнику“ треба да још један помоћник, али уредничко поље имало толико новаца, да га може одржавати. Тада изјави Ђока Поничић, да ће он бесплатно радити на „Дневнику“, ако претине издати „Јавор“, етјелом и књижевности „Давоци.“

Др. Светозар Милет, а издаваш гласни едраник и управе дукотичког Дневника, захте ту жртву од нашег Змаја, е без тога суда племеница.

